



การวิเคราะห์ต้นทุน และต้นทุนต่อหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอก
สถาบันประสาทวิทยา ปีงบประมาณ 2541



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกการบริหารโรงพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2543

ISBN 974-664-930-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วพ
จ114ก
1643

54417 ค.๑

4037746 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : การบริหาร โรงพยาบาล ; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : ต้นทุน/ ต้นทุนต่อหน่วยบริการ/ ผู้ป่วยนอก

จกกล สยนานนท์ : การวิเคราะห์ต้นทุนและต้นทุนต่อหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอก
สถาบันประสาทวิทยา ประจำปีงบประมาณ 2541 (COST AND UNIT COST ANALYSIS OF
OUT-PATIENTS AT PRASAT NEUROLOGICAL INSTITUTE, FISCAL YEAR 1998).
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปิยธิดา ตรีเดช ส.ด., วงเดือน ปันดี ส.ด., วิไลลักษณ์
วิสาสะ ศ.ม., ชูพงษ์ เสนจันทร์ฉัย พ.บ. 99 หน้า. ISBN 974-664-930-2.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนและต้นทุนต่อหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอก
สถาบันประสาทวิทยา ประจำปีงบประมาณ 2541 โดยการวิเคราะห์ในทัศนะของผู้ให้บริการ ช่วง
ระยะเวลาตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2540 ถึง 30 กันยายน 2541 เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนทางบัญชี โดยการ
จำแนกหน่วยงานต่าง ๆ เป็นหน่วยต้นทุน 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มงานที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (2) กลุ่ม
งานที่ก่อให้เกิดรายได้ (3) กลุ่มงานบริการผู้ป่วย การกระจายต้นทุนใช้วิธีสมการเส้นตรงพหุคูณ

ผลการวิจัยปรากฏว่า ต้นทุนต่อหน่วยของกลุ่มงานบริการผู้ป่วยนอกคลินิกทั่วไป
260.37 บาท ต่อครั้งที่บริการ แยกเป็นต้นทุนพื้นฐาน 160.91 บาท ต้นทุนรักษาพยาบาล 99.46 บาท
ต้นทุนรวมทางตรง ร้อยละ 68.88 ต้นทุนทางอ้อม ร้อยละ 70.02 ต้นทุนทั้งหมดร้อยละ 69.45 สัด
ส่วนต้นทุนค่าแรง : ต้นทุนค่าวัสดุ : ต้นทุนค่าลงทุน = 75 : 16 : 9

ข้อเสนอแนะผลการวิจัย คือ กำหนดมาตรฐานวิธีการควบคุม เพื่อลดต้นทุนค่าแรง โดย
การพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน จัดอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสมกับ
ปริมาณงาน ลดขั้นตอนการทำงานลง สำหรับต้นทุนค่าวัสดุในส่วนของสาธารณสุขปโภคควรมีมาตร
การในการประหยัด การใช้งานอย่างถูกวิธีและมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับ
ความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติ ในส่วนของค่ายาและเวชภัณฑ์ควรจัดทำบัญชียาที่ใช้
ปริมาณของคลัง จัดทำรายงานสรุปจำนวนการใช้ยาและเวชภัณฑ์ รายงานปริมาณการเบิกยาจาก
หน่วยงานบริการต่าง ๆ เพื่อควบคุมการใช้ยาให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

4037746 PHPH/M : MAJOR : HOSPITAL ADMINISTRATION; M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : COST/ UNIT COST/ OUT-PATIENTS

JONGKOL SAYANANON : COST AND UNIT COST ANALYSIS OF OUT-PATIENTS AT PRASAT NEUROLOGICAL INSTITUTE, FISCAL YEAR 1998. THESIS ADVISORS : PIYATHIDA TRIDECH Dr.P.H., WONGDYAN PANDII Dr.P.H., WILAILUK WISASHA M.Ec. CHUPONG SENJUNTICHAJ M.D. 99 P. ISBN 974-664-930-2.

As Thailand has been facing an economic crisis since 1997, The Public Health Ministry must take urgent measures in reducing various costs. The executives must be seriously aware of the problems and manage efficiently for good health at low cost.

The purpose of this research was to analyze cost and unit cost of out-patients at Prasat Neurological Institute for the fiscal year 1998. This was a descriptive study in terms of provider prospective in financial data. Data were collected for unit cost factors, labour costs, material costs and capital costs. Cost centre determination was divided into Non - Revenue Producing Cost Centre (NRPCC), Revenue Producing Cost Centre (RPCC) and Patient Service (PS). Direct and indirect costs of all activity services were calculated by the Simultaneous Equation method. The unit cost per activity was derived from the total cost of all activities divided by the sum of all activities.

Results showed that the direct cost of labour costs was higher than material costs and capital costs. The proportion of labour cost to material costs and capital cost was 75:16:9. The average unit cost per activity of out-patient service was 260.37 Baht which were divided into two cost centres : routine service cost which was 160.91 Baht and medical care costs which was 99.46 Baht.

Recommendations were as follows: Firstly, efficient human resources management in various units is an essential strategy in controlling cost of Prasat-Neurological Institute. Secondly, public utilities should be consumed in an economical manner; and finally the measures should be taken for the improvement and development of medical product management systems.